

Лукашик Богдана Миколаївна
Студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Савчук С.В.
Західноукраїнський національний університет

МОНІТОРИНГ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Згідно з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця з фінансової грамотності, його готовність до професійної діяльності має базуватися на таких уміннях: забезпечувати збалансовану діяльність; здійснювати саморегуляцію поведінки; враховувати суспільні відносини і фінансові явища; здійснювати ефективне ділове спілкування рідною й іноземними мовами; покладатися на основні економічні закони, правові засади і моральні переконання у процесі професійної діяльності; застосовувати закони формальної логіки і творчий підхід у вирішенні нестандартних ситуацій; здійснювати аналіз інновацій; забезпечувати індивідуальну безпеку в разі виникнення небезпечних ситуацій.

В процесі дослідження ми виокремлюємо компоненти готовності фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення: мотиваційно-цільовий, організаційно-пізнавальний, практично-технологічний, особистісно-результативний.

Мотиваційно-цільовий компонент готовності до професійного самовдосконалення передбачає наявність у фахівців з фінансової грамотності цілісної системи уявлень щодо майбутньої професії, наявність мети, потреб та сформованість позитивного ставлення до навчально-пізнавальної та майбутньої професійної діяльності. Даний компонент характеризується сформованістю навчальних та пізнавальних мотивів, бажанням побудувати кар'єру в професії, що є спонуканням до професійного самовдосконалення майбутнього бакалавра чи магістра.

Організаційно-пізнавальний компонент готовності до професійного самовдосконалення передбачає наявність у фахівців з фінансової грамотності теоретичних знань, умінь та навичок працювати з інформацією і на цій підставі одержувати нові знання, планувати власну діяльність, обирати прийоми роботи, розподіляти свій час та здійснювати самоконтроль, володіння загальними логічними операціями.

Практично-технологічний компонент передбачає наявність у фахівців з фінансової грамотності умінь працювати з інтернет-ресурсами з метою пошуку нової інформації, навичок роботи з комп'ютерною технікою з метою обробки та аналізу інформації для отримання нових знань, здатності швидко освоювати нові програмні продукти та програми професійного призначення з метою вдосконалення своїх професійних здібностей.

Особистісно-результативний компонент передбачає наявність у фахівців з фінансової грамотності вміння працювати над собою, орієнтації на самовдосконалення та саморозвиток через свідому постановку професійних завдань більшої складності, умінь реалізовувати результати своєї навчальної діяльності для професійного самовдосконалення.

Важливого значення ми надаємо процесу діагностики готовності фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення.

У сучасних дослідженнях педагогічна діагностика трактується найчастіше як:

– система технологій, засобів, процедур, методик та методів висвітлення обставин, умов та факторів функціонування педагогічних об'єктів, перебігу педагогічних процесів, встановлення їх ефективності та наслідків [65];

– отримання інформації про стан і розвиток процесу навчання, виявлення умов, досягнень та недоліків цього процесу, визначення шляхів підвищення його ефективності та вдосконалення підготовки фахівців відповідно до поставленої мети [1];

– різновид пізнання, який підкоряється загальним методологічним вимогам гносеології; оцінка і вимірювання внутрішнього стану досліджуваного об'єкта за

визначеними ознаками і критеріями; особливий вид професійної діяльності, що має свою специфічну структуру; особливістю педагогічного діагностування є дослідження об'єкта з позиційне лише пізнання, але й його перетворення, вдосконалення [2].

- діяльність педагога, направлена на супроводження педагогічного процесу з метою підвищення його ефективності, яка забезпечує комплексне дослідження його умов та результатів з метою оптимізації та обґрунтування ефективності для розвитку суспільства [3].

Застосування педагогічної діагностики передбачає використання спеціальних раціональних та інтуїтивних методів діагностування. До раціональних методів можна віднести якісні та кількісні методи педагогічної діагностики, до інтуїтивних – аналіз та систематизація даних, отриманих в процесі педагогічної діяльності [2].

У процесі нашого дослідження попередньо виділені організаційно-педагогічні умови формування готовності фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення: урізноманітнення напрямів та прийомів розвитку пізнавальної активності студентів у процесі фахової підготовки; створення умов для формування креативних якостей фахівців з фінансової грамотності; формування умінь активного та раціонального використання комп'ютерних технологій у самостійній діяльності.

Діагностика готовності студентів до професійного самовдосконалення також виступає однією з організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх фахівців до професійного самовдосконалення. Ключове значення для діагностики готовності фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення ми надаємо визначенню відповідних критеріїв та показників готовності до професійного самовдосконалення.

У наукових дослідженнях критерій розуміється як об'єктивна ознака, на основі якої проводиться класифікація або порівнюються відповідні процеси і факти, що вивчаються. Показник є складовою критерію. Критерій виражається конкретними показниками, які якісно сформульовані та обґрунтовані.

Виокремлені компоненти готовності фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення ми розглядаємо як критерії цієї готовності, тому відповідно виокремлюємо мотиваційно-цільовий критерій, організаційно-пізнавальний критерій, практично-технологічний критерій та особистісно-результативний критерій.

Мотиваційно-цільовий критерій готовності майбутніх фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення відображається у таких показниках: ціннісне ставлення до майбутньої професії, сформованість навчальних та пізнавальних мотивів, здатність визначати стратегію навчальної діяльності; усвідомлення необхідності посиленого вивчення окремих фахових дисциплін; прагнення до реалізації власних здібностей, бажання кар'єрного зростання; бажання виявити себе найкращим з професійної точки зору; ступінь активності й самостійності пізнавальної діяльності, що дає змогу реалізувати індивідуальну програму саморозвитку і самоосвіти.

Організаційно-пізнавальний критерій готовності майбутніх фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення відображається у таких показниках: наявність інтегрованої сукупності умінь, знань та навичок для ефективної роботи з інформацією; здатність критично та логічно мислити; вміння самостійно пояснювати економічні явища на підставі теоретичних знань; вміння систематизувати, оцінювати та використовувати опрацьовану інформацію для отримання нових знань та умінь.

Практично-технологічний критерій готовності майбутніх фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення відображається у таких показниках: вміння та навички роботи електронними бібліотеками з метою пошуку нової інформації, навички спілкування з колегами щодо професійних питань з використанням Інтернет-технологій, роботи з комп'ютерною технікою з метою обробки та аналізу інформації для отримання нових знань, володіння загально необхідними програмними продуктами та програмами професійного призначення, здатність швидко засвоювати нові програми професійного призначення.

Особистісно-результативний критерій готовності майбутніх молодших спеціалістів до професійного самовдосконалення відображається у таких показниках: наявність потреби та орієнтація на професійне самовдосконалення, саморозвиток через свідому постановку навчальних завдань більшої складності; вміння визначати цілі при самоосвітній діяльності та визначати способи її здійснення.

Моніторинг готовності до професійного самовдосконалення показав, що теоретична модель готовності майбутніх фахівців з фінансової грамотності до професійного самовдосконалення має складну структуру, яка містить ряд компонентів і відповідних їм показників. Водночас, діагностування такої системи повинно здійснюється за допомогою комплексу діагностичних методик, які направлені на виявлення її параметрів та рівнів.

Список використаних джерел:

1. Попівський Ю. Б. Компоненти, критерії і показники сформованості готовності майбутніх економістів до використання автоматизованої системи опитування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* 2008. № 29. С. 170-173.

2. Давидова Л. Н. Педагогическое диагностирование как компонент управления качеством образования : дисс. доктора пед. наук : 13.00.01 / Давыдова Л. Н. Астрахань, 2005. 342 с.

3. Березанская Н. Разработка системы психологического обследования и мониторинга универсальных умений в целях аттестации и подбора персонала. *Развитие личности.* 2002. № 2. С. 136–155.